

netwerk

Nieuwe
editie!

“Deelname aan Alpe d’HuZes is persoonlijke overwinning.”

*Melkveehouder zamelt samen met Abeos-medewerkers
geld in voor kankeronderzoek.*

In deze editie o.a.:

Interview

Flexconsultant Leony Mars is namens Abeos Agri betrokken bij het project ‘Boeren in Beeld’ van de GGD IJsselland.

Ledenraadslid vertelt

Bart Boxen over zijn bedrijf, de toekomst en het lidmaatschap van de Abeos-ledenraad.

Reportage

Een leven lang vitaal. Op tijd maatregelen nemen rondom fysieke belasting en melken met een exoskelet.

Strategie & Kernwaarden

Een waardevolle partner, voor vandaag en morgen. Diana en Liesbeth vertellen je er in d rtikel alles over.

“Diezelfde waardering
voel ik ook voor onze
medewerkers.
Als ik hen bezig zie, ben
ik trots. En dat zeg ik
graag hardop!”

VOORWOORD

Vorig jaar ben ik gestart bij Abeos Agri en inmiddels heb ik veel bedrijven bezocht en leden gesproken. Want een goede samenwerking begint met aandacht, luisteren naar elkaar. Bij elk contact groeide mijn waardering voor de sector en voor de gedrevenheid van de agrarisch ondernemers.

Diezelfde waardering voel ik ook voor onze medewerkers. Als ik hen bezig zie, ben ik trots. En dat zeg ik graag hardop! Maar alleen zeggen dat je trots bent, is niet voldoende, vind ik. Je zult er ook naar moeten handelen. Daarom hebben wij onszelf als doel gesteld om als de meest waardevolle werkgever in de sector te worden ervaren.

Want als je als meest waardevolle werkgever wordt ervaren, wil iedereen graag voor je werken en stralen ook onze medewerkers deze trots op de organisatie uit. Daar profiteren onze leden en klanten dan weer van. Want zij zien graag onze enthousiaste en vakbekwame medewerkers op het erf. En als de ervaringen goed zijn, zal Abeos Agri vaker worden ingeschakeld. Dat is dan weer gunstig voor het behoud van een sterke coöperatie.

U ziet, het hangt allemaal met elkaar samen. Met de nadruk op het woordje 'elkaar'. Mijns inziens kunnen we dit streven dan ook alleen bereiken als we er samen voor gaan. Leden, medewerkers en organisatie. Laten we daarom naar elkaar luisteren. Ik ben in ieder geval benieuwd naar uw ideeën en wensen.

Met vriendelijke groet,

Diana Bergsma
Directeur-bestuurder Abeos Agri

Inhouds opgave

- 06**   **Op de cover**
Melkveehouder Herbert van Zeijts zamelt samen met Abeos-medewerkers geld in voor kankeronderzoek.
- 10**   **Strategie & Kernwaarden**
Een waardevolle partner, voor vandaag en morgen. Diana en Liesbeth vertellen je er in dit artikel alles over.
- 16**   **Ledenraadslid vertelt**
Bart Boxen over zijn lidmaatschap van de Abeos-ledenraad.
- 20**   **Interview**
Flexconsultant Leony Mars is namens Abeos Agri betrokken bij het project 'Boeren in Beeld' van de GGD IJsselland.
- 24**   **Reportage**
Een leven lang vitaal. Op tijd maatregelen nemen rondom fysieke belasting en melken met een exoskelet.

Verspreiding

Leden, klanten
en medewerkers

Fotografie

Alex Vreeman

www.alexvreeman.nl

Tekst

Jojanneke Rodenburg
Ank van Lier

Vormgeving & druk

Joost Hertsenberg | C82.nl
Torendruk

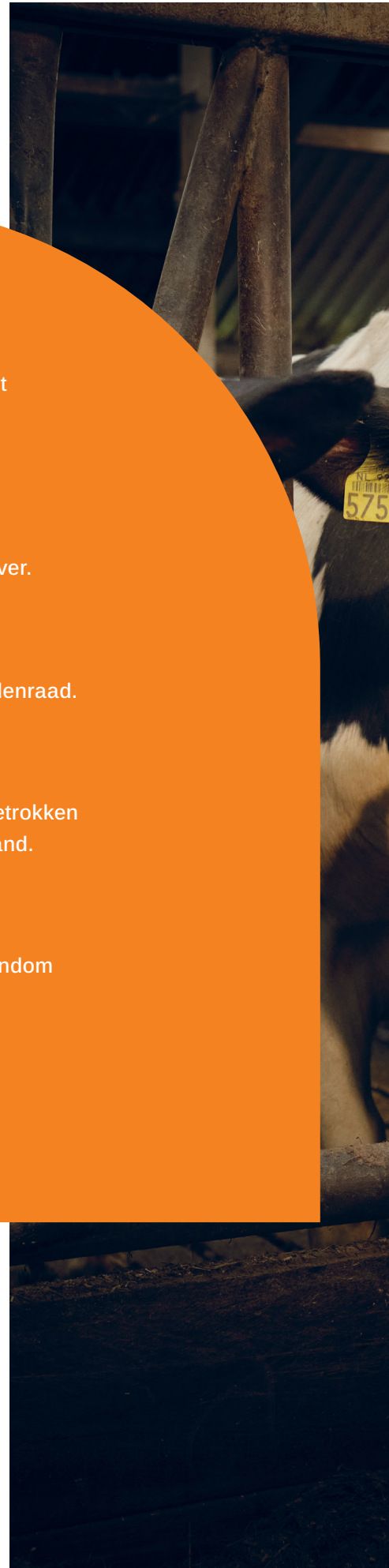
Redactie

Silke Wils

Redactieadres

t.a.v. Silke Wils
Postbus 7, 7218 ZG Almen
redactienetwerk@abeos.nl

Vragen over uw lidmaatschap? Uw Flexconsultant vertelt u er graag meer over. Mailen kan naar cooperatie@abeosagri.nl. Uw lidmaatschap voor komend jaar wijzigen of opzeggen? Dat kan schriftelijk vóór 1 oktober 2024.

16

“Waarborgen van continuïteit in bedrijfsvoering van onze leden verdient de meeste aandacht.” - Bart Boxen.

Lees meer op pagina 16

OP DE COVER

Melkveehouder zamelt samen met Abeos-medewerkers
geld in voor kankeronderzoek

“Deelname aan Alpe d’HuZes is persoonlijke overwinning.”

Zes jaar geleden kreeg melkveehouder Herbert van Zeijts de diagnose lymfeklierkanker. Na een zwaar behandeltraject is Herbert inmiddels volledig genezen. Ondanks de tegenslagen leverde de ziekte hem ook veel op: vriendschappen voor het leven, onder meer met de bedrijfsverzorgers van Abeos Agri. Dankzij hen kon het melkveebedrijf van Herbert blijven doordraaien tijdens de ziekte van de ondernemer. Dit jaar beklimmen ze samen - onder de vlag van BIG Challenge en mede gesponsord door Abeos - de Alpe d’Hues.

Terug naar begin 2018. Herbert van Zeijts, toen 42, had een druk leven. Hij runde - samen met zijn vrouw Annelien, ouders en schoonouders - een bedrijf met 200 koeien. Daarnaast vroeg zijn gezin, met twee jonge kinderen, de nodige aandacht. Dit hectische leven kwam plots tot stilstand toen Herbert last kreeg van zijn been en zijn heup brak. Lymfeklierkanker bleek de oorzaak. “De diagnose kwam als een donderslag bij heldere hemel”, vertelt de ondernemer uit Eefde. “Het was een enorm heftige en intensieve tijd. Ik ging een behandeltraject in, dat anderhalf jaar duurde. Hierbij kreeg ik chemotherapie, stamceltransplantatie en twee keer een nieuwe heup.”

Hulp van Abeos

In die periode was Herbert vanzelfsprekend niet in staat om zijn bedrijf te blijven runnen. Sterker nog: ruim

twee jaar lang kon hij geen fysieke werkzaamheden doen op de boerderij. “We hebben het bedrijf draaiende kunnen houden mede dankzij Rik Aalpol, de medewerker die al bij ons werkte via Abeos, en met hulp van bedrijfsverzorgers Rob Meijerink en Gerard Veldkamp van Abeos. Daarnaast hebben Annelien, ouders en schoonouders veel opgevangen. Als je in zo’n situatie belandt, ervaar je aan den lijve hoe belangrijk het is om aanspraak te kunnen maken op de reductieregeling. En hoe fijn het is dat er dan mensen komen die van aanpakken weten en voor wie het reilen en zeilen van een melkveebedrijf geen geheimen kent. Hierdoor hoefde ik me tijdens mijn ziekte in ieder geval géén zorgen te maken over ons bedrijf. Zonder de hulp van Abeos hadden we ons bedrijf niet kunnen laten doordraaien. Sterker nog: dan was ik nu geen boer meer geweest.”

Lees verder op de volgende pagina's >

“Het was een enorm heftige en intensieve tijd. Ik ging een behandeltraject in, dat anderhalf jaar duurde. Hierbij kreeg ik chemotherapie, stamceltransplantatie en twee keer een nieuwe heup.”

Symbolische afsluiting

Inmiddels is Herbert 'schoon': in januari van dit jaar had hij zijn laatste scan. "Hiermee kwam vijf jaar van behandelingen en scans definitief ten einde. Dat was wel een moment om bij stil te staan."

De melkveehouder wil deze periode ook symbolisch afsluiten. Dit doet hij door op 6 juni aanstaande, met een team van tien mensen, deel te nemen aan het Alpe d'HuZes-event en op die manier geld in te zamelen voor kankeronderzoek. "Begin juni vorig jaar hoorde ik op de radio over het evenement. Dat triggerde me, mede omdat ik vroeger veel op de racefiets zat. En natuurlijk weet ik als geen ander hoe belangrijk het is dat er geld wordt ingezameld voor onderzoek naar de behandeling van kanker."

"Tijdens mijn ziekteperiode is een hechte vriendschap ontstaan: in dat opzicht heeft die moeilijke tijd ook veel goeds opgeleverd. Rik, Rob en Gerard waren meteen enthousiast over mijn idee om samen de Alpe d'Hues te gaan beklimmen."

Tijdens zijn verjaardagsfeestje, op 7 juni, legde Herbert het idee voor aan Rik Aalpol, Rob Meijerink en Gerard Veldkamp. "Tijdens mijn ziekteperiode is een hechte vriendschap ontstaan: in dat opzicht heeft die moeilijke tijd ook veel goeds opgeleverd. Rik, Rob en Gerard waren meteen enthousiast over mijn idee om samen de Alpe d'Hues te gaan beklimmen. Ik heb ons aangemeld en inmiddels staat 'Team4life' letterlijk in de startblokken. Naast Rik, Rob en Gerard doen diverse andere vrienden en vriendinnen mee."

Inzamelacties

Herbert heeft zichzelf ten doel gesteld om twee of drie keer de berg te beklimmen, op de fiets. De andere teamleden willen drie tot zes keer de berg op, fietsend of lopend. Doel van het team, dat via het agrarische initiatief BIG Challenge meedoet aan Alpe d'HuZes, was aanvankelijk om 40.000

euro op te halen. "We hebben sinds november vorig jaar allerlei acties op touw gezet om geld in te zamelen", vertelt Herbert. "Zo vonden we zestien shirtsporsors, waaronder Abeos. Ook hebben we rollades, vogeltaarten en mutsen verkocht. Inmiddels is het streefbedrag van 40.000 euro al gehaald; daar ben ik enorm blij mee. En ook trots, dat we door samenwerking zo iets voor elkaar hebben weten te boksen. We proberen nu nog extra geld in te zamelen; ik hoop dat we de 50.000 euro gaan halen." Om de sportieve uitdaging aan te kunnen, traint het fietsgroepje iedere zondag. "Weer op de pedalen stappen, dat was één van mijn doelen tijdens het revalidatietraject. Dat is nu gelukt en daar ben ik enorm blij mee. In die zin is de deelname aan Alpe d'HuZes ook een persoonlijke overwinning."

Heftige week

Herbert kijkt uit naar het evenement begin juni, maar realiseert zich ook dat het een intensieve en emotionele week zal worden. "Thuis laat je je vaak leiden door de waan van de dag. Tijdens een event als Alpe d'HuZes sta je weer even bij stil bij het feit dat het ziekte-traject ook anders had kunnen aflopen. Dat zal heftig worden. Maar ik zie de deelname zoals gezegd ook als een afsluiting van een moeilijke periode. Daarbij vind ik het mooi dat ik dit kan doen, samen met vrienden en met de steun van zoveel mensen en partijen. En Abeos speelt hierin een sleutelrol: dankzij de coöperatie kon mijn bedrijf doordraaien tijdens mijn ziekte en heb ik nieuwe vrienden gemaakt. Ook doen zij nu dus een financiële duit in het zakje." De ondernemer wil tot slot nog kwijt dat het belangrijk is dat er ook in de toekomst voldoende goede bedrijfsverzorgers beschikbaar blijven, om invulling te geven aan de reductieregeling van Abeos. "Deze regeling is goud waard, maar staat of valt wel met goede mensen die zich zelfstandig kunnen redden."

Ook Team4Life steunen?

Op www.opgevenisgeenoptie.nl/fundraisers/bigchallenge6team4life vindt u meer informatie over Team4life en kunt u het team van Herbert van Zeijts steunen met een financiële bijdrage voor KWF.

Scan de QR-code met de camera van uw mobiele telefoon voor meer informatie over het team!

“We hebben sinds november vorig jaar allerlei acties op touw gezet om geld in te zamelen.”

Een waardevolle partner, voor vandaag en morgen

‘Niet veur mie, niet veur oe, mar veur oons.’

De wereld verandert en de agrarische sector verandert mee. Dan is het goed om af en toe even stil te staan bij de positie die je als organisatie inneemt en om je kernwaarden opnieuw te bepalen. Die zelfreflectie leidde bij Abeos Agri tot een opleving van de coöperatieve gedachte. ‘Niet veur mie, niet veur oe, mar veur oons’.

Deze tekstregel uit een lied van Höllenboer illustreert volgens Liesbeth Rouweler precies waar het om draait in een coöperatie: een gedeeld belang. “In ons geval is dat al sinds jaar en dag de bedrijfsverzorging”, vervolgt de coördinator verenigingszaken. Directeur Bestuurder Diana Bergsma bracht samen met haar team de kansen en knelpunten in kaart en vertaalde deze met diverse betrokkenen waaronder leden van de ledenraad naar een heldere en praktisch uitvoerbare strategie. Dit geeft de richting aan naar een waardevolle toekomst. “Voor onze leden én onze medewerkers.”

Zo'n nieuwe strategie, is dat nou echt nodig?

Diana: “Ja. De laatste jaren lag de focus op de herstructurering van de organisatie. We hebben nu de beslissing genomen om ook duidelijk terug te gaan naar onze kern. Als je lid bent van onze coöperatie moet je blindelings kunnen vertrouwen op goede hulp als dat nodig is. Terecht. Want nogmaals, dat is ons bestaansrecht. We hebben bijvoorbeeld een groter medewerkersbestand nodig om onze leden en klanten beter te ontzorgen. Die opgave vraagt om een visie, een plan van

aanpak. Waar de sector groeit in professionaliteit, doen wij dat ook. Dat betekent investeren in ons medewerkersbestand om onze leden voldoende professionals te kunnen aanbieden.”

Over vijf jaar is Abeos...?

Diana: “Eén van de meest waardevolle partners van de agrarische ondernemer en de meest waardevolle werkgever in de sector.”

“Met aandacht en waardering voor zowel de leden als de medewerkers.”

Hoe gaan we dat doel bereiken?

Diana: “Met aandacht en waardering voor zowel de leden als de medewerkers. Door je oprecht open te stellen en actief de samenwerking te zoeken, vergroot je het inzicht in iemands wensen en benodigdheden. Pas als je weet wat een ondernemer of medewerker wil, dan kun je hem of haar beter verbinden aan de organisatie.”

Lees verder op de volgende pagina >

Liesbeth: "Met onze bedrijfsverzorging en specialistische diensten werken wij samen aan langdurige relaties. Wij zijn hiermee meer dan een agrarische dienstverlener. Wij werken met passie, veel plezier en met goed materieel. Wat we doen, doen we goed. Met een goede balans in de coöperatieve samenwerking. Oftewel, door er voor elkaar te zijn."

Wat vraagt die aanpak van de organisatie?

Liesbeth: Dat we toegankelijker en zichtbaarder worden voor onze leden. Onder meer in hetgeen we voor hen kunnen betekenen. Korte lijntjes zijn daarbij heel belangrijk, die vergroten de binding. Bovenal is het belangrijk om bij alles wat we doen te blijven focussen op ons bestaansrecht."

Diana: "Dat we flexibel zijn en ons makkelijker aanpassen aan de behoeften in de praktijk. Nieuwe technieken bieden kansen waarop wij willen inspelen. Denk aan samenwerking zoeken met technische partijen in onze sector. Met het oog op de werknemers zal werving en selectie een belangrijkere rol gaan spelen. Dus meer aandacht voor ons imago en onze cultuur. Want als je de meest waardevolle werkgever wilt zijn, moet je waardering uitdragen voor wat je hebt en wie je bent. Trots zijn op je mensen en je diensten."

"Leden en klanten moeten trots kunnen zijn dat ze zaken doen met Abeos Agri."

En wat vraagt dat van de leden?

Liesbeth: "Het besef dat we een coöperatie zijn, een vereniging met een verdienmodel. Dat verdienmodel, onze specialistische diensten, is nodig om financieel gezond te blijven en onze kerntaak te kunnen vervullen. Het één kan niet zonder het ander. Het is onze taak om het werk meer dan goed te doen en concurrerend te zijn, zodat het aantrekkelijk is om die diensten bij ons af te nemen. Leden en klanten moeten trots kunnen zijn dat ze zaken doen met Abeos Agri."

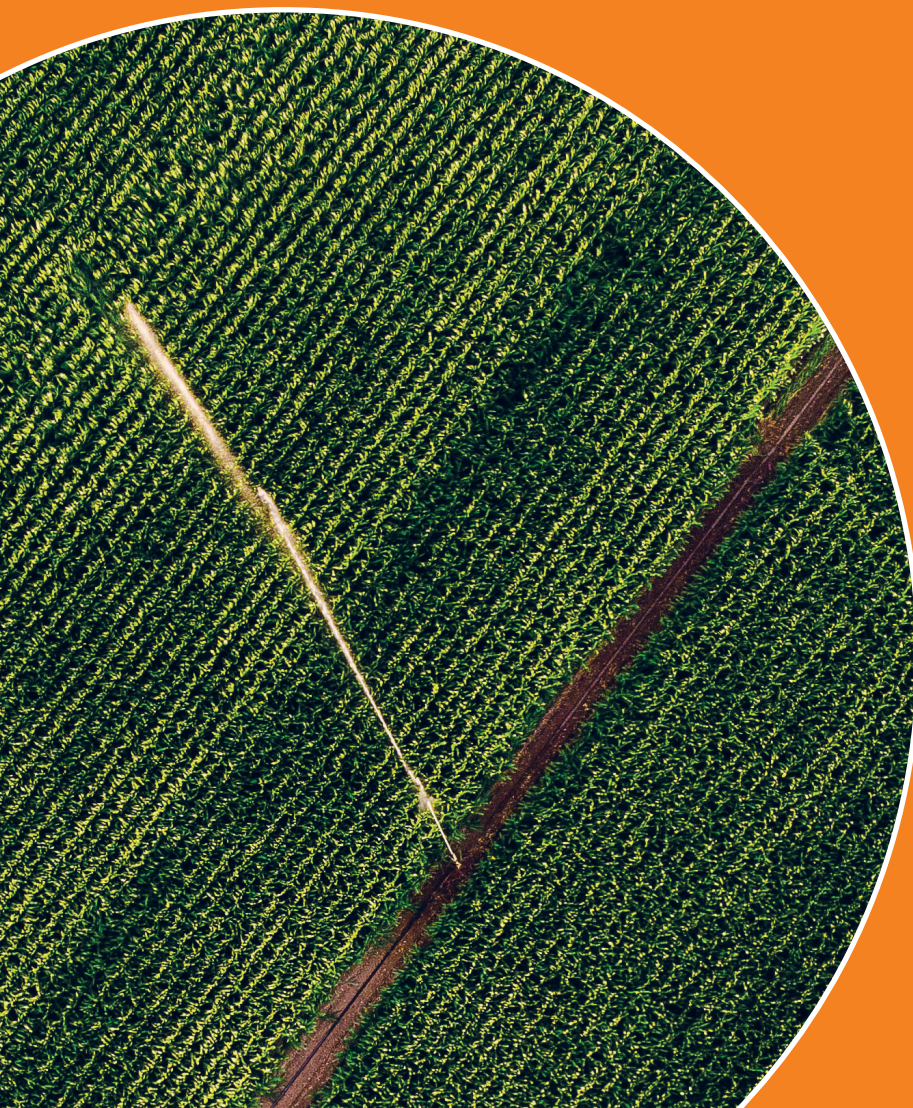
Trots. Hoe gaan we dat begrip 'handen en voeten' geven?

Diana: "Door goed voor onze medewerkers te zorgen, ontwikkelen zij zich tot de beste vakkrachten. Hierdoor kunnen zijn onze leden optimaal ondersteunen. Neem onze professionele klauwverzorgers. Zij hebben de kennis en materialen om de koeien gezond en productief te houden/krijgen. Op die manier leveren we een concrete bijdrage aan de rentabiliteit en dus de continuïteit van een bedrijf. Daar mogen we trots op zijn, dat krijgen we toch maar mooi samen voor elkaar!"

Lees verder op de volgende pagina >

“Van de vier kernwaarden is lef nodig om ambitieuze keuzes te durven maken.”

Zorg, lef, samenwerken en continuïteit

Liesbeth: “Van de vier kernwaarden is lef nodig om ambitieuze keuzes te durven maken. Die keuzes betreffen zowel uitdagingen binnen als buiten de sector. We moeten vooruit, samen bouwen aan de toekomst. Als gelijkwaardige en waardevolle partner zullen we moeten anticiperen op veranderingen in de sector. Nieuwe specialisaties, nieuwe kennis en misschien een aanpassing van de reductieregeling, waarmee we meer aansluiten op de behoeften van onze leden. Het is hierbij belangrijk dat de keuzes ook aansluiten bij de waarden continuïteit, samenwerken en zorg.”

“Verandering kost tijd. De vier kernwaarden zijn daarom terugkerend in alle huidige en toekomstige projecten.”

Stap voor stap

Diana: “Precies, want zo'n omslag realiseer je niet in één dag. Verandering kost tijd. De vier kernwaarden zijn daarom terugkerend in alle huidige en toekomstige projecten. De kanteling in cultuur en uitstraling is al gaande. In 2023 was er bijvoorbeeld een positieve instroom van nieuwe medewerkers. Voor het eerst kwamen er meer mensen bij dan dat er weggingen bij de organisatie. Met dit verse kapitaal gaan we onze plek in het agrarische landschap verder uitbouwen. Samen dragen we Abeos Agri.”

Bart Boxen over zijn bedrijf en het lidmaatschap
van de Abeos-ledenraad

“Waarborgen van continuïteit in bedrijfsvoering van onze leden verdient de meeste aandacht.”

Het melkveebedrijf van de familie Boxen ging de afgelopen jaren flink op de schop. Om het bedrijf toekomstbestendig te maken, investeerden de ondernemers fors in machines én openden zij onlangs een agrarisch kinderdagverblijf. Bart Boxen wil echter niet alleen focussen op het eigen bedrijf, maar vindt het ook belangrijk om zich bestuurlijk in te zetten. Om die reden zit hij sinds een jaar in de ledenraad van Abeos. “Wanneer er iets aan de hand is, moeten leden kunnen rekenen op Abeos. Nu én in de toekomst. Daarom is het belangrijk om te investeren in goed en gemotiveerd personeel.”

Bart Boxen (58) is een ondernemer die een uitdaging niet uit de weg gaat. Hij ging in 1987 een maatschap aan met zijn ouders, die toen al jarenlang een melkveebedrijf runden in Zuidlaren. “Ik koos voor een toekomst als boer vanwege de vrijheid die je als zelfstandig ondernemer hebt. Ook brengt het eigen baas zijn veel meer uitdaging met zich mee dan een baan in loondienst”, zegt Boxen. De locatie in Zuidlaren was niet toekomstbestendig. Overheden wilden het gebied namelijk inrichten als natuur- en waterwingebied. Om deze reden werd het bedrijf in 2003 verplaatst naar Eeserveen, zo'n 40 kilometer verderop. “Hier hebben we een nieuw bedrijf gebouwd. In Zuidlaren hadden we 70 koeien, in Eeserveen konden we doorgroeien naar 130 melkkoeien. Op die manier bood de bedrijfsverplaatsing ook kansen voor ons. Tegelijkertijd brachten we meer focus aan de bedrijfsvoering: we stootten onze akkerbouwtaak af en specialiseerden ons in de melkveehouderij.”

Verbetering bedrijfsrendement

Jarenlang bleef de opzet van het bedrijf, dat werd gerund door Bart en zijn vrouw Marion, nagenoeg ongewijzigd. Totdat

dochter Lianne en schoonzoon Huub enkele jaren geleden besloten toe te treden tot de maatschap. “Onze dochter liet ons op haar 16e al weten dat ze boerin wilde worden. Mijn reactie was toen: ‘leer eerst iets anders, boerin worden kan altijd nog’. Zij heeft daarop de mbo-opleiding Verpleegkunde gedaan en begon vervolgens met hbo Verpleegkunde. Maar de agrarische sector blééf trekken. Na een jaar stopte Lianne daarom met deze studie. Ze volgde een verkorte agrarische opleiding aan de Aeres Hogeschool in Dronten en kwam daarna, samen met Huub, in het bedrijf.”

Dit bracht wel een nieuwe uitdaging met zich mee. Het bedrijfsrendement moest worden verbeterd, om hier een inkomen voor vier personen uit te kunnen halen. Om die reden werd het aantal koeien verder uitgebreid tot 170 dieren en investeerden de ondernemers volop in machines. “Voorheen besteedden we eigenlijk alle veldwerkzaamheden uit aan de loonwerker, nu doen we het meeste werk zelf. Hierdoor zijn onze kosten voor loonwerk op jaarbasis flink gedaald, van 65.000 naar 10.000 euro.

Lees verder op de volgende pagina >

Boxen geeft toe dat het lidmaatschap van de ledenraad wel het nodige lef vergt. “Je moet natuurlijk wel je mening durven geven.”

Op deze manier verdienen we de gedane investeringen snel terug en gaan onze bedrijfskosten binnen enkele jaren omlaag. Daarnaast zijn we nu veel flexibeler. Is het bijvoorbeeld goed weer om mest te injecteren, dan kunnen we meteen actie ondernemen. Hierdoor kunnen we werkzaamheden beter uitvoeren, verbeteren we onze opbrengsten en tillen we onze bedrijfsvoering naar een hoger plan.”

Stabiel en toekomstbestendig

Om het rendement te verbeteren, opende de familie Boxen in februari van dit jaar ook een kinderopvang bij het bedrijf. Deze biedt plaats aan 16 kinderen tussen de 0 en 4 jaar. “Lisanne runt de agrarische kinderopvang, die de naam ‘De Blijde Koe’ draagt. Haar passies voor dieren en kinderen komen mooi samen in dit initiatief. Daarnaast hebben wij ons bedrijf op deze manier verder weten te verbreden. Dankzij de geschetste aanpassingen is dit nu stabiel en toekomstbestendig; we kunnen hiermee vooruit. Op termijn stappen Marion en ik uit het bedrijf en zullen Lisanne en Huub dit voortzetten. Maar dat is voorlopig nog niet aan de orde.”

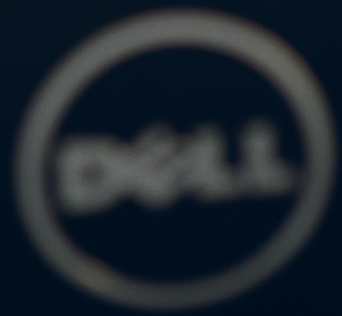
Uitlaatklep

Naast het werk op het bedrijf vindt Bart Boxen het belangrijk om tijd te reserveren voor bestuurswerk. Hij vervulde in de loop der jaren tal van bestuurlijke functies, binnen diverse coöperaties in de agrarische sector. “Dit was en is voor mij een uitlaatklep. Door je te laten informeren over wat er in de regio en landelijk gebeurt, doe je veel kennis op. Zo krijg je een bredere kijk en voorkom je dat je bedrijfsblind wordt.” Met deze motivatie werd Boxen ongeveer een jaar geleden lid van de ledenraad van Abeos. “Zolang ik weet zijn we lid van Abeos. Als bedrijf nemen we diverse diensten af, waaronder klauwverzorging en vriesbranden. Heel fijn is ook dat we aanspraak kunnen maken op de reductieregeling. Ik ken het belang van deze regeling als geen ander: ruim twintig jaar geleden was ik door een ongeluk twee jaar uit de running. Ik ben nog steeds ongelofelijk dankbaar dat mijn bedrijf toen zonder problemen kon doordraaien, dankzij de inzet van de bedrijfsverzorgers van Abeos.”

Lef

De melkveehouder vindt het belangrijk dat leden van Abeos ook in de toekomst - bij ziekte of problemen - kunnen terugvallen op hulp. “Onze leden moeten ervan op aan kunnen dat wij in dit geval goede en gemotiveerde bedrijfsverzorgers kunnen leveren, die weten hoe het boerenleven in elkaar steekt. Dat is voor mij het belangrijkste speerpunt als lid van de ledenraad; de continuïteit in de bedrijfsvoering van onze leden moet te allen tijde gewaarborgd zijn. Dat vergt aandacht, ook omdat er nogal wat aan zit te komen qua robotisering en automatisering. Het is belangrijk om onze medewerkers daar in mee te nemen.” Boxen geeft toe dat het lidmaatschap van de ledenraad wel het nodige lef vergt. “Je moet natuurlijk wel je mening durven geven. Een voordeel is dat de Abeos-ledenraad niet heel groot is; iedereen komt aan het woord. Dat vind ik prettig. Ik functioneer beter in een kleiner gezelschap dan in een grote groep. Sowieso zijn de lijnen binnen Abeos kort, ook met de directie. Hierdoor kun je snel schakelen.” Boxen geeft aan binnen de ledenraad vooral in te zetten op een strategische benadering; hij gaat niet met gestrekt been een discussie in. “Door naar elkaar te luisteren en open te staan voor elkaars mening kom je samen tot goede oplossingen.”

INTERVIEW

Samen aan de slag voor boerenwelzijn.

“Het moet voor boeren makkelijker worden om hulp te zoeken en om hulp te krijgen.”

Stijgende kosten, administratieve regeldruk, aanhoudende rugpijn en dan wéér dat negatief spotje op de radio. Logisch dat de emmer soms overloopt. Dat je een tijdje niet lekker in je vel zit. Erover praten helpt, vertelt flexconsultant Leony Mars. Toch vindt ruim driekwart van de agrariërs dat erg moeilijk.

Een gebroken been zet je in het gips, een infectie bestrijd je met antibiotica, maar zodra het om de mentale gezondheid gaat, is hulp vragen plots veel lastiger. “Terwijl er best oplossingen zijn”, vervolgt Leony. Zij is namens Abeos Agri betrokken bij het project Boeren in Beeld van de GGD IJsselland en probeert de kloof tussen boeren en psychosociale hulpverlening te verkleinen.

Je hart luchten

“Het moet voor boeren makkelijker worden om hulp te zoeken en om hulp te krijgen.” Boeren zijn doeners. Zijn er problemen? Dan zeuren ze niet, maar gaan gewoon wat harder werken. Dat die tactiek niet altijd werkt, blijkt wel uit het dalende welzijnscijfer dat deze groep zichzelf geeft. “Er is gewoon veel verborgen leed op onze erven”, vertelt Leony. “Tegelijkertijd weten we dat een simpel gesprek al tot verbetering kan leiden. Even je hart luchten. En eventueel samen vervolgstappen bedenken om problemen op te lossen.”

Lees verder op de volgende pagina >

“En reken maar dat ze veel verhalen horen als ze daar in de melkput staan. Verhalen die niet zo één, twee, drie aan de keukentafel worden verteld.”

Sterk netwerk

Echter, over problemen praten blijkt voor veel boeren een enorme drempel. Zeker als ze daarvoor een afspraak moeten maken bij een officiële instantie. Daarom zoekt het project ook naar mogelijkheden om hulp dichtbij de boer te krijgen. “De buurman, veearts, pastoraal werker of voerleverancier zijn allemaal mensen die laagdrempelig aangesproken kunnen worden. Dat beseft willen we stimuleren. Tegelijkertijd is het dan belangrijk dat deze mensen open staan voor dat gesprek, weten hoe te reageren. En in sommige gevallen aan de bel trekken als de situatie van kwaad tot erger dreigt te gaan.”

Bedrijfsverzorgers

Bij Boeren in Beeld zijn daarom naast agrariërs en zorgprofessionals ook diverse erfbetreders betrokken. Leony: “Iedereen die een bijdrage aan het welzijn kan en wil leveren, doet mee. En als vanzelfsprekend zijn wij van de partij.” Van oudsher komt Abeos Agri al op de erven van boeren met een hulpvraag. Of het nu gaat om de lichamelijke of geestelijke gezondheid, onze bedrijfsverzorgers worden direct ingevlogen als er hulp nodig is. “En reken maar dat ze veel verhalen horen als ze daar in de melkput staan. Verhalen die niet zo één, twee, drie aan de keukentafel worden verteld. Onze medewerkers vervullen dan ook meerdere functies: ze pakken het werk op,

bieden een luisterend oor en kunnen eventueel onderliggende problematiek signaleren en doorgeven.” Dit project biedt concrete handvatten om de hulpvraag op de juiste plek te krijgen.

Routekaart naar hulp

Althans, daar is het mee bezig. “Na een onderzoeksfase zijn we nu aanbeland bij mogelijke verbeteracties. We baseren ons daarbij op de uitkomsten van een vragenlijst die vorig jaar is uitgezet onder boeren. Hoe kunnen we hun behoeften koppelen aan de ervaringen en kunde van beschikbare naasten en derden? Als projectteam hopen we uiteindelijk een soort van routekaart te ontwikkelen met daarop de soorten hulp die inzetbaar zijn en hoe boeren daar terecht kunnen.” Vooralsnog zijn er twaalf ideeën geformuleerd die om actie vragen. Drie daarvan hebben prioriteit en worden de komende periode uitgewerkt. Abeos Agri speelt daarbij een belangrijke rol.

Praktisch ontzorgen

“Wij haken onder meer aan bij de route van praktisch ontzorgen. Als het hoofd te vol is, raak je makkelijker de grip kwijt op werkzaamheden. En andersom, als er veel werk blijft liggen, geeft dat stress. Een hulptraject zou daarom heel goed kunnen bestaan uit concrete arbeidsondersteuning op de boerderij. Iemand die een dagje het erf komt opruimen bijvoorbeeld. Of die samen met de boer een kapotte heining repareert. Enerzijds om te ontlasten en anderzijds om laagdrempelig een gesprek te starten. Zorg heeft vele gezichten.” Wellicht dat de oplossingen op termijn kunnen dienen als voorbeeld voor andere regio's.

TABOER, praten helpt

Met het project 'Boeren in beeld - Samen aan de slag voor boerenwelzijn' wil GGD IJsselland samen met boeren en tuinders een bijdrage leveren aan het versterken van de mentale gezondheid van de werknemers in de agrarische sector. Het project bestaat uit twee onderdelen: het doen van onderzoek en het ontwikkelen van activiteiten. Boeren in Beeld werkt nauw samen met Taboer, het initiatief van LTO Noord en Zorg om Boer en Tuinder. Deze landelijke campagne besteedt aandacht aan de mentale kant van het ondernemerschap en richt zich zowel op boeren als buitenstaanders. Bezoek de website voor informatie over vooroordelen, ervaringsverhalen en concrete tips en voorbeeldvragen om zelf het gesprek aan te gaan.

www.taboer.nl of bel 088-8886608. Ook voor directe hulp.

Een leven lang vitaal

Op tijd maatregelen nemen rondom fysieke belasting.

Fysiek werk. De gemiddelde agrariër is er niet vies van. Datzelfde geldt voor de medewerkers van Abeos Agri. Maar hoe zorg je dat die inspanningen niet tot blessures leiden? Daar ligt een belangrijke taak voor de werkgever. “Wij ondersteunen onze medewerkers om vitaal en met plezier naar hun werk te gaan”, vertelt regiomanager Henny Greveling.

“Een scherp oog voor de arbeidsomstandigheden hoort daarbij.”

Afgelopen december ontvingen twintig Abeos Agri-medewerkers een exoskelet. Voor wie nu ‘robocop’-achtige visioenen krijgt, dat valt mee. Henny: “De exoskeletten die wij hebben aangeschaft, zijn lichte constructies die op het bovenlichaam worden gedragen en piekbelasting van de spieren helpen voorkomen.” Op dit moment worden ze enkel nog door melkers gebruikt. “Bij melken verricht je continu handelingen waarbij je je armen recht voor je of boven schouderhoogte gebruikt. Een exoskelet verlicht de bewegingen en werkt op die manier preventief tegen blessures.”

Gezonde medewerkers

Een prachtig hulpmiddel dus om een leven lang blij en gezond in de melkput te staan. En één van de manieren waarop Abeos agri nieuwe stijl haar werkgeverschap wil inrichten.

“We streven chique gezegd naar duurzame inzetbaarheid. Dat verwijst naar het vermogen van medewerkers om lichamelijk en geestelijk vitaal te blijven, gedurende hun hele loopbaan.”

Die vitaliteit is natuurlijk belangrijk voor de medewerkers

zelf, maar ook voor de toekomstbestendigheid van de organisatie en de tevredenheid van klanten/leden, weet de regiomanager. “Het is onze aandacht dus meer dan waard. Geen gemakkelijke opgave, maar wel eentje waar we met hart en ziel voor gaan.”

Basis op orde

Om tot een juiste duurzame inzetbaarheid te komen, hanteert Abeos Agri een driestappenplan. “Kijk, je kunt wel tienduizend exoskeletten aanschaffen, maar als je basis niet goed is, is zo’n systeem slechts een lapmiddel.” Henny doelt op de technische en organisatorische maatregelen die in eerste instantie genomen moeten worden om een werkplek duurzaam in te richten. “Het liefst laten we techniek het zware werk doen. Denk aan de moderne boxen waarmee onze klauwverzorgers op pad gaan. Een hydraulische lier tilt de koeienpoten op. Zo’n systeem stelt de medewerker in staat met minder lichamelijke inspanning meer koeien te bekappen. Ideaal!”

Lees verder op de volgende pagina >

Helaas bestaat er niet voor elke klus een passende techniek. “In dat geval kijken we naar organisatorische oplossingen, zoals taakrotatie. Door het melken regelmatig af te wisselen met andere werkzaamheden in een andere werkomgeving, kun je overbelasting van de spieren voorkomen. En afwisseling maakt het werk ook leuker, denken wij.”

“Voorkomen is altijd beter dan genezen. Door preventief zo’n hulpmiddel aan te bieden, hopen we toekomstige blessures te voorkomen.”

Persoonlijke maatregelen

Zijn stap één en twee met aandacht doorlopen, dan kunnen persoonlijke maatregelen het werkgeluk nog verbeteren. “Misschien heeft iemand behoefte aan een opleiding waarmee hij/zij nieuwe skills kan leren. Jezelf ontwikkelen is namelijk ook een vorm van groei en arbeidsvreugde. Ook bieden we de mogelijkheid om ergonomische adviezen in te winnen. Een specialist gaat dan mee naar de werkplek en geeft een melker of schoonspuiters tips over de beste werkhouding.” Ook het exoskelet hoort bij de categorie van persoonlijke

maatregelen. “Voorkomen is altijd beter dan genezen. Door preventief zo’n hulpmiddel aan te bieden, hopen we toekomstige blessures te voorkomen.”

Eerste ervaringen

Henny was dan ook blij dat meerdere medewerkers interesse toonden en het exoskelet tijdens de demonstratiebijeenkomst wilden uitproberen. “De eerste geluiden zijn positief. Natuurlijk zijn er ook kritische punten, die verzamelen we nu. Zo blijken niet alle typen melkput even geschikt. Soms blijven de melkers met hun exoskelet hangen achter touwtjes of uitsteeksels. Met die informatie hopen we de inzetbaarheid beter te sturen. En wellicht uit te breiden naar andere werkzaamheden dan melken.”

Ook voor leden

Bent u als lid van onze coöperatie ook geïnteresseerd in een exoskelet? Wij brengen u in contact met onze leverancier. Met onze ervaring kunnen wij het exoskelet bij u komen aanmeten, waardoor u in aanmerking komt voor 10% korting.

Marco Dijkstra melkt met een exoskelet:

“Er is mij ander werk aangeboden, maar ik melk veel te graag. En het liefst ook op dit bedrijf. Dus toen mijn leidinggevende vroeg om een exoskelet te proberen, stond ik daar zeker voor open. Nu wil ik niet meer zonder.”

Marco melkt al 24 jaar op hetzelfde bedrijf. Acht jaar geleden groeide de veestapel naar 450 melkkoeien. “En dat ging ik voelen. De laatste honderd koeien waren elke melkbeurt weer heftig. Maar missen kan ik dit werk niet.” Hij is er heel eerlijk in: “Zonder exoskelet was ik gestopt.” Marco is fulltime melker. Twee keer per dag, gemiddeld vijf dagen per week melkt hij. Die repeterende beweging begon hij opgegeven moment te voelen. “Ik kreeg steeds meer last van mijn nek en schouders. Tijdens het werk ja, maar ook daarna. Thuis moest ik altijd even een kwartiertje op de bank liggen om bij te komen.”

Nog zeker tien jaar door

“Er is mij ander werk aangeboden, maar ik melk veel te graag. En het liefst ook op dit bedrijf. Dus toen mijn leidinggevende vroeg om een exoskelet te proberen, stond ik daar zeker voor open. Nu wil ik niet meer zonder.” Het systeem is heel makkelijk in gebruik, vervolgt hij. “Al lopend naar de melkput trek ik het aan. Je doet de lussen links en rechts om je armen alsof je een rugtas om doet. Vervolgens heb je een gordel met klittenband om je middel en een clipje voorop de borst. Bij de versie die ik gebruik zit er ook nog een soort cilinder om mijn bovenarmen. De bladveren die erop zitten ondersteunen de opwaartse beweging, waardoor mijn schouders en nek optimaal ontzien worden. Vanaf het eerste gebruik was de pijn weg en kwam ik nog vol energie thuis. Zo kan ik het melken nog wel tien jaar volhouden.”

Klachten voorkomen

Marco begrijpt dat zijn exoskelet anders is dan de versie die Abeos Agri uiteindelijk heeft aangeschaft voor andere medewerkers. “Ik heb ze beiden getest en ze werkten prima. Het verschil is dat ik al serieuze pijnklachten heb, vandaar dat ik in aanmerking kwam voor het zwaardere type met bladveren. Maar eigenlijk is het systeem bedoeld om klachten te voorkomen. Dus als je op tijd start met dragen, biedt een mechaniek op basis van elastieken voldoende ondersteuning.”

Hij is er heel eerlijk in: “Zonder exoskelet was ik gestopt.”

Zorg - Samenwerken - Lef - Continuïteit